

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.01.1967, sp. zn. 4 Cz 113/66, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.113.1966.1

Číslo: 51/1967

Právní věta: Zahrnutie určitej pohľadávky do aktív dedičstva ešte nepreukazuje, že pohľadávka skutočne existuje. Ak žalovaná existenciu takejto pohľadávky zaprela a žalobca sa domáhal jej splnenia žalobou, je povinnosťou zistiť riadne skutkový stav čo do základu i výšky zažalovanej pohľadávky a zaoberať sa i vznesenou námietkou premlčania pohľadávky.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 27.01.1967

Spisová značka: 4 Cz 113/66

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění

Předpisy: 141/1950 Sb. § 91

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/1967 sb. rozh.

Zahrnutie určitej pohľadávky do aktív dedičstva ešte nepreukazuje, že pohľadávka skutočne existuje. Ak žalovaná existenciu takejto pohľadávky zaprela a žalobca sa domáhal jej splnenia žalobou, je povinnosťou zistiť riadne skutkový stav čo do základu i výšky zažalovanej pohľadávky a zaoberať sa i vznesenou námietkou premlčania pohľadávky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 27. januára 1967, [4 Cz 113/66](#).)

Okresný súd v Topolčanoch vyhovel z väčšej časti žalobe, ktorou sa žalobca domáhal ako dedič po zomrelej M. Č. voči žalovanej zaplattenia pohľadávky poručiteľky, do čiastky 10 300 Kčs. Čo do zbytku žalobu zamietol.

Okresný súd vo svojom rozhodovaní vychádzal len z uznesenia Štátneho notárstva v Senici, ktorým bolo žalobcovi ako dedičovi potvrdené nadobudnutie dedičstva po poručiteľke M. Č., pozostávajúce okrem iného i z pohľadávky 10 300 Kčs voči žalovanej J. B. Týmto rozhodnutím štátneho notárstva považoval okresný súd pohľadávku žalobcu v tejto výške za preukázanú. Na základe tejto úvahy nepovažoval pohľadávku za premlčanú so zreteľom na § 91 ods. 1 o. z. z r. 1950, pretože pohľadávka

bola podľa neho priznaná právoplatným rozhodnutím úradu, t. j. štátneho notárstva, a 10 rokov neuplynulo.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej Generálnym prokurátorom, že rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch bol porušený zákon a tento rozsudok zrušil.

Z odôvodnenia:

Podľa § 509 o. z. z r. 1950, ktorý bolo treba použiť na prejednanie dedičstva po zomrelej M. Č., nadobúdol žalobca ako dedič dedičstvo poručiiteľkinou smrťou. Potvrdenie o nadobudnutí dedičstva štátnym notárstvom podľa § 559 o. z. mohlo mať teda význam len deklaratorný. Rozhodnutím štátneho notárstva sa len potvrdzovalo nadobudnutie dedičstva tomu dedičovi, ktorého dedičské právo bolo preukázané. Súčasne s tým potvrdzovalo, čo do dedičstva po poručiiteľke náležalo a aké práva a povinnosti prešli z poručiiteľky na dediča. Ak bola do dedičstva zahrnutá i pohľadávka poručiiteľky voči tretej osobe, nebolo povinnosťou štátneho notárstva preukazovať jej existenciu. Štátne notárstvo v Senici previedlo súpis majetku podľa údajov dedičov (§ 326 o. s. p. z r. 1950) a títo uvedenú pohľadávku poručiiteľky voči žalovanej J. B. označili. Žalovaná nebola a ani nemohla byť účastníkom tohoto pozostalostného konania. Zahrnutie pohľadávky do aktív dedičstva ešte nepreukazuje, že pohľadávka skutočne existuje.

Zahrnutím uvedenej pohľadávky do dedičstva a potvrdením o nadobudnutí dedičstva bola žalobcovi daná aktívna legitimácia k disponovaniu s touto pohľadávkou poručiiteľky. Ak žalovaná existenciu takejto pohľadávky zaprela a žalobca sa jej splnenia domáhal podaním žaloby na súde, bolo povinnosťou súdu zistiť riadne skutkový stav čo do základu i výšky zažalovanej pohľadávky a zaoberať sa vznesenou námietkou jej premlčania. V tomto smere súd nevykonal žiadne dôkazy, ale obmedzil sa s ohľadom na nesprávny právny názor len na zistenie obsahu dedičského spisu Štátneho notárstva v Senici. Zo zreteľom na zásadné námietky vznesené žalovanou mal súd vykonať najmä dôkazy o protichodných prednesoch obidvoch účastníkov o vzniku pohľadávky v prvom rade ich výsluchom, ďalej mal skúmať či sa žalovaná skutočne zaviazala zaplatiť M. Č. čiastku 10 300 Kčs ako podiel v rámci dedičského konania po zomrelom P. B., k čomu by bolo treba vyžiadať príslušné spisy o pozostalostnom konaní. Mal sa zaoberať i tvrdením žalovanej, že dom, na ktorý sa pohľadávka má vzťahovať, žalovaná skutočne kúpila. Konečne bolo treba zistiť či M. Č. ešte za svojho života uplatnila zmienenú pohľadávku voči žalovanej na súde a s akým výsledkom. Len po riadnom zistení skutkového stavu sa mal súd zaoberať i vznesenou námietkou premlčania pohľadávky s ohľadom na jej vznik a dobu uplatnenia.

Pretože súd naznačeným spôsobom nepostupoval a nezistil skutkový stav potrebný pre správne rozhodnutie, zostalo konanie neúplné, čo mohlo mať vplyv na výsledok konania. Súd tak porušil zákon v § 2, § 6, § 100 a § 120 ods. 1 o. s. p. a v § 91 ods. 1 o. z. z r. 1950.

*Poznámka: Porovnaj § 101 zák. č. 40/64 Zb., § 34, 37 zák. č. 95/1963 Zb.